

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU
POSTUPAKA JAVNE NABAVE**

KLASA: UP/II-034-02/26-01/15

URBROJ: 354-02/13-26-9

Zagreb, 16. veljače 2026.

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, OIB: 95857869241, u Vijeću sastavljenom od članova: Zvonimira Jukića, zamjenika predsjednice, te Marijane Gortan Krnić i Jasnice Lozo, članica, povodom žalbe žalitelja Ramić - trade d.o.o., Podstrana, OIB: 39960448656, na dokumentaciju o nabavi u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2025/S F05-0003234, predmeta nabave: rekonstrukcija TS 35/10 kV Grohote, naručitelja HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb, OIB: 46830600751, na temelju članka 3. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 18/13, 127/13, 74/14, 98/19 i 41/21) te članka 398. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16 i 114/22, dalje u tekstu: ZJN 2016) donosi sljedeće

R J E Š E N J E

1. Poništava se dokumentacija o nabavi koja se odnosi na:
 - a) troškovnik i
 - b) tehničku specifikaciju, u dijelu kako je navedeno u obrazloženju ovoga rješenja, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2025/S F05-0003234, predmeta nabave: rekonstrukcija TS 35/10 kV Grohote, naručitelja HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb
2. Nalaže se naručitelju HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb da u roku od 8 dana od dana javne objave ovog Rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave nadoknadi žalitelju Ramić - trade d.o.o., Podstrana troškove žalbenog postupka u iznosu od 12.910,50 eura.

O b r a z l o ž e n j e

Naručitelj HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb objavio je 31. prosinca 2025. u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje u tekstu: EOJN RH) poziv za nadmetanje s dokumentacijom o nabavi u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2025/S F05-0003234, predmeta nabave: rekonstrukcija TS 35/10 kV Grohote. Kriterij odabira je ekonomski najpovoljnija ponuda koja se određuje na temelju kriterija cijena ponude (90 bodova) te jamstveni rok na isporučenu i ugrađenu robu i izvedene radove (10 bodova).

Na sadržaj dokumentacije o nabavi žalbu je ovome tijelu 12. siječnja 2026. izjavio žalitelj Ramić - trade d.o.o., Podstrana. Žalba je uređena podneskom zaprimljenim 16. siječnja 2026. Žalitelj u žalbi osporava zakonitost pojedinih odredbi dokumentacije o nabavi, predlaže poništiti dio dokumentacije o nabavi zahvaćen nezakonitošću, uz naknadu žalbenog troška.

Naručitelj u svom odgovoru na žalbu u bitnome osporava žalbene navode te predlaže odbiti žalbu i zahtjev žalitelja za naknadom žalbenih troškova.

Tijekom žalbenog postupka izvedeni su dokazi pregledom i analizom dostavljenog dokaznog materijala koji se sastoji od poziva na nadmetanje, dokumentacije o nabavi te ostalih dokaza.

Žalba je dopuštena, pravodobna, uredna te izjavljena od ovlaštene osobe.

Žalba je osnovana.

Žalitelj u žalbi navodi da je iz podataka propisanih u tehničkoj specifikaciji, 7.1.1. Tablica tehničkih podataka - sklopni blok 35 kV, vidljivo da je naručitelj visinu sklopnih blokova 35 kV ograničio na maksimalno 2500 mm. Žalitelj uz žalbu dostavlja crteže i pripadajuće tehničke podatke SN blokova proizvođača Končar, ABB i Siemens za koje je naručitelj u svom izvješću o provedenom postupku prethodnog savjetovanja naveo da zadovoljavaju traženu visinu od maksimalno 2500 mm. Iz istih je vidljivo da visina SN bloka tip BVK 38 proizvođača „Končar AP“ iznosi 2293 mm, visina SN bloka tip UniGear ZS3.2 proizvođača „ABB“ (40,5 kV) iznosi 2600 mm, dok visina SN bloka tip NXAirS, 40.5kV proizvođača „Siemens“ iznosi 2800 mm. Iz predmetnih dokaza jasno proizlazi da se u propisanu visinu od maksimalno 2500 mm može uklopiti samo proizvođač Končar AP sa svojim SN blokom tip BVK 38 budući da njegova visina iznosi 2293 mm. Žalitelj navodi da je takvo ograničavanje visine SN bloka 35 kV na 2500 mm izvršeno s ciljem pogodovanja proizvođaču Končar AP te istodobnog isključenja svih SN blokova konkurentskih proizvođača. Odgovor naručitelja iz izvješća o prethodnom savjetovanju je potpuno paušalan i bez ikakve relevantne osnove, navodi žalitelj. Bez obzira na ukupno povećanje najviše gornje točke SN bloka, ne povećava se visina položaja upravljačkih uređaja i signalnih elemenata koji se nalaze u donjem dijelu NN odjeljka. Visina upravljačkih uređaja i signalnih elemenata potpuno je ista na SN blokovima ukupne visine 2500 mm, kao i na eventualnim većim blokovima na primjer 2700 mm budući da su upravljački uređaji i signalni elementi smješteni u donjem dijelu NN odjeljka te ne postoji nikakva potreba za korištenjem dodatnih pomoćnih sredstava poput stepenica ili platformi, kako to neosnovano tvrdi naručitelj. Sporni zahtjev iz tehničke specifikacije u suprotnosti je s odredbama članaka 4. stavaka 1. i 2., 206. stavka 2. te 210. stavka 1. ZJN 2016.

Odgovarajući na žalbeni navod naručitelj u bitnome navodi da zahtjev za visinom nije postavljen proizvoljno, već proizlazi iz projektiranog smještaja opreme u postojećem objektu trafostanice, ergonomskih uvjeta rukovanja te sigurnosnih zahtjeva pri radu i održavanju. Veća ukupna visina sklopnih blokova u praksi povećava rizike pri manipulacijama, otežava preglednost i servisabilnost te potencijalno uvodi potrebu korištenja pomoćnih sredstava (platformi/ljestava) u prostoru visokonaponskog postrojenja, što naručitelj s aspekta zaštite na radu i sigurnosti pogona ne prihvaća. Pritom je neosnovan pokušaj žalitelja svesti pitanje sigurnosti isključivo na visinu upravljačkih elemenata na vratima NN odjeljka jer ukupni gabarit utječe i na pristup ostalim odjeljcima (sabirnički, priključni, aparatni), na rukovanje izvlačivim kolicima i na sigurnost servisnih radnji, kao i na ukupnu razinu sigurnosti u scenarijima unutarnjeg

luka. Pozivanje žalitelja na pojedinačne kataloške podatke proizvođača ABB i Siemens ne dokazuje nezakonitost tehničke specifikacije, već isključivo potvrđuje da ti proizvođači nude i izvedbe većih dimenzija, što ne znači da ne postoje ili se ne mogu ponuditi izvedbe koje zadovoljavaju propisane maksimalne visine, niti da su naručiteljevi zahtjevi suprotni normama HRN EN 62271-1 i HRN EN IEC 62271-200. Niti jedna od navedenih normi, navodi naručitelj, ne propisuje obveznu minimalnu ili maksimalnu visinu sklopnih blokova, već ostavlja prostor proizvođačima i korisnicima da, u okviru sigurnosnih zahtjeva, dimenzioniraju opremu prema konkretnim uvjetima primjene. Osim proizvođača Končar AP, tražene visine do za sklopna postrojenja naponske razine 20 i 35 kV mogu zadovoljiti i drugi renomirani proizvođači, prvenstveno kroz svoje kompaktne serije ili modularne prilagodbe niskonaponskog odjeljka. Tako naručitelj navodi da Schneider Electric nudi seriju SM6-36 (do 36 kV) čija visina iznosi približno 2250 mm, što je znatno ispod propisanog maksimuma. Nadalje, iz kataloške dokumentacije se također može vidjeti da i proizvođač ABB nudi visinu koja može zadovoljiti traženu visinu. Isto tako, globalni standard za metalom oklopljena postrojenja tipa KYN61-40.5, koja proizvode brojni licencirani proizvođači, redovito dolazi u izvedbama tražene visine. Što se tiče proizvođača koje žalitelj izriječno navodi, poput ABB-a i Siemens-a njihovi kataloški podaci na koje se žalba poziva odnose se na standardne modele s maksimalnim dimenzijama niskonaponskih blokova. Međutim, navodi naručitelj, oba proizvođača u svom portfelju nude opcije s nižim niskonaponskim odjeljcima upravo za ugradnju u prostore s ograničenom visinom i za ispunjavanje specifičnih ergonomskih zahtjeva kupaca. Visina sklopnog bloka u gornjem dijelu ovisi o dimenzioniranju NN odjeljka koji je promjenjiv te njegova modifikacija ne utječe na visokonaponske karakteristike uređaja niti na usklađenost s IEC normama.

Ocjenjujući žalbeni navod, izvršen je uvid u tehničke specifikacije, 7.1.1. Tablica tehničkih podataka - sklopni blok 35 kV u kojima su za modularni metalom oklopljeni sklopni blok, izvlačive izvedbe, za unutarnju montažu, s jednim sustavom izoliranih sabirnica, propisane dimenzije: širina: max 1400 mm, dubina: max 2600 mm i visina: max 2500 mm.

Također je izvršen uvid u dokazni materijal koji su dostavile stranke.

Tako je utvrđeno da je žalitelj dostavio crteže i pripadajuće tehničke podatke SN blokova proizvođača Končar, ABB i Siemens. Iz istih je vidljivo da visina SN bloka tip BVK 38 proizvođača „Končar AP“ iznosi 2293 mm, visina SN bloka tip UniGear ZS3.2 proizvođača „ABB“ (40,5 kV) iznosi 2600 mm, a visina SN bloka tip NXAirS, 40.5kV proizvođača „Siemens“ iznosi 2800 mm.

Naručitelj je dostavio ispis sa stranice Schneider Electric za seriju SM6-36 iz kojeg je vidljivo da u ponudi ima seriju SM6-36 (do 36 kV) čija visina iznosi približno 2250 mm. Nadalje, iz dostavljenih tehničkih podataka za proizvod UniGear ZS3.2 proizvođača ABB razvidne su dimenzije 1200x2565x2400 mm.

Među strankama je, dakle, sporno je li naručiteljev zahtjev iz tehničke specifikacije, 7.1.1. Tablica tehničkih podataka - sklopni blok 35 kV za visinom od max 2500 mm za traženi modularni metalom oklopljeni sklopni blok protivan odredbama članaka 4. stavaka 1. i 2., 206. stavka 2. te 210. stavka 1. ZJN 2016.

Imajući u vidu spomenute zakonske odredbe, kao i odredbu članka 403. ZJN 2016, prema ocjeni ovoga tijela naručitelj nije postupio nezakonito. Naime, naručitelj u odgovoru na žalbu argumentirano obrazlaže i dokaznim materijalom dokazuje da zahtjev za spornom visinom nije postavljen proizvoljno i protuzakonito odnosno dokazao je da na tržištu postoje barem dva gospodarska subjekta koja mogu udovoljiti predmetnom zahtjevu naručitelja pa se ne može govoriti o povredi načela iz članka 4. stavka 1. ZJN 2016 odnosno o tome da su stvorene neopravdane prepreke za otvaranje javne nabave tržišnom natjecanju. Stoga je ovaj žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

Žalitelj sljedećim žalbenim navodom ukazuje na primjedbe i prijedlog jednog gospodarskog subjekta iz postupka prethodnog savjetovanja u odnosu na gubitke u praznom hodu i gubitke u kratkom spoju. Ukazuje, nadalje, i na to da je naručitelj, po mišljenju žalitelja, za trofazni uljni energetska transformator nazivne snage 8000 kVA i prijenosnog omjera 35/21(10,5) kV (stavka 1.1.4.1. troškovnika te tehničke specifikacije - 7.2.2 Tablica tehničkih podataka – Energetski Transformator 35/20(10) kV), nezakonito tražio „gubici praznog hoda: max 5000 W, gubici kratkog spoja: max 55000 W“. Žalitelj navodi da vrijednost indeksa najniže vršne učinkovitosti (PEI) za srednje veliki energetski transformator nazivne snage 8 MVA (8000 kVA), koji se nabavlja u ovom postupku, iznosi 99,593%, kako je vidljivo iz tablice I.4. Uredbe Komisije (EU) br. 548/2014 od 21. svibnja 2014. o provedbi Direktive 2009/125/EZ za ekološki dizajn proizvoda u pogledu malih, srednjih i velikih energetskih transformatora (dalje u tekstu: Uredba br. 548/2014). Također, Uredba br. 548/2014 u svom prilogu II. sadrži metodologiju za izračun indeksa vršne učinkovitosti (PEI) za srednje i velike energetske transformatore iz tablice I.4., a u koju spada transformator koji se traži u ovom postupku nabave. Žalitelj navodi da je naručitelj u odredbama troškovnika i tehničke specifikacije bio dužan poštivati obvezujuće zahtjeve Uredbe br. 548/2014 te u skladu s tim za traženi transformator nazivne snage 8 MVA (8000 kVA) propisati vrijednost indeksa najniže vršne učinkovitosti (PEI) $\geq 99,593\%$, što nije učinio jer je ponuditeljima nametnuo ograničenja po pitanju određenih razina gubitaka praznog hoda i gubitaka opterećenja (gubici kratkog spoja). Pored nepoštivanja Uredbe br. 548/2014, naručitelj je za tražene transformatore postavio diskriminirajuće i ograničavajuće uvjete po pitanju razine gubitaka praznog hoda i gubitaka kratkog spoja, a koji nemaju nikakvog temelja u odredbama Uredbe br. 548/2014. Naime, navodi žalitelj, način na koji će ponuditelji (proizvođači) ispuniti propisane vrijednosti indeksa najniže vršne učinkovitosti (PEI) ovisi od proizvođača do proizvođača budući da se gubici svih proizvođača međusobno razlikuju iz razloga što je svaki proizvođač razvio svoje vlastito tehničko rješenje. Stoga Uredba br. 548/2014 ne uvjetuje razinu gubitaka za srednje velike energetske transformatore, već dopušta svim proizvođačima da temeljem svojih vlastitih tehničkih rješenja, odnosno kombinacijom njihovih specifičnih razina gubitaka praznog hoda i gubitaka opterećenja (gubici kratkog spoja) udovolje obvezujućim vrijednostima indeksa najniže vršne učinkovitosti (PEI), što se lako provjerava na način da se podaci o gubicima uvrste u formulu koja se nalazi u prilogu II. Uredbe br. 548/2014.

Žalitelj na prethodnu tvrdnju o kombinacijama gubitaka odnosno o različitim tehničkim rješenjima proizvođača navodi primjer iz prethodnog postupka javne nabave istog naručitelja (predmet nabave: „nabava transformatora 35/21(10,5) kV 8 i 16 MVA“ pod brojem objave u EOJN RH: 2024/S F05-0001042) u kojem su bili traženi transformatori nazivnih snaga 8 i 16 MVA. U tom postupku nabave, kako navodi, žalitelj je ponudio energetske transformatore nazivnih snaga 8 i 16 MVA proizvođača SAMI TRAFO. U tom postupku ponuditelj Cotra d.o.o. ponudio je energetske transformatore nazivnih snaga 8 i 16 MVA proizvođača Končar DCST. Žalitelj dostavlja relevantne isječke iz tada dostavljenih tablica tehničkih podataka oba ponuditelja te navodi da je iz istih razvidno da su identični indeksi PEI postignuti kombinacijom različitih gubitaka praznog hoda i gubitaka kratkog spoja (gubici opterećenja). Tako je obvezujući indeks PEI od $\geq 99,593\%$ kod transformatora 8 MVA u slučaju žaliteljeve ponude postignut kombinacijom gubitaka 4,6 kW i 57,5 kW, dok je identični indeks PEI kod ponuditelja Cotra d.o.o. postignut kombinacijom gubitaka 4,9 kW i 54 kW. Isto tako, obvezujući indeks PEI od $\geq 99,663\%$ kod transformatora 16 MVA iz ponude žalitelja postignut je kombinacijom gubitaka 8 kW i 90 kW, dok je identični indeks PEI kod ponuditelja Cotra d.o.o. postignut kombinacijom gubitaka 7,7 kW i 94 kW.

Žalitelj slijedom svega navodi i da su sporni zahtjevi u suprotnosti i s odredbama članaka 4. stavaka 1. i 2., 206. stavka 2. te 210. stavka 1. ZJN 2016.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da žalitelj pogrešno tumači Uredbu br. 548/2014 koja propisuje minimalne zahtjeve ekološkog dizajna/učinkovitosti za stavljanje transformatora na tržište EU (donju granicu), a ne maksimalnu razinu učinkovitosti niti zabranu da naručitelj, u okviru svojih potreba i politike energetske učinkovitosti, zahtijeva strože parametre od propisanog minimuma. Propisivanje maksimalnih vrijednosti Po i Pk predstavlja uobičajenu i stručnu praksu u elektroenergetici jer su gubici izravno povezani s pogonskim troškovima i ukupnim troškom vlasništva (TCO) tijekom životnog vijeka transformatora (više desetljeća). Naručitelj je, radi optimizacije pogona i smanjenja mrežnih gubitaka, odredio mjerljive i provjerljive maksimalne gubitke, pri čemu ponuđeni transformator mora istodobno biti usklađen s obvezujućim minimumom PEI (Tier 2). Time Naručitelj ne ignorira Uredbu, već traži kvalitetnije rješenje unutar okvira dopuštenog pravom EU. Za propisane vrijednosti gubitaka jasno je i provjerljivo da dovode do PEI-a koji je jednak ili veći od vrijednosti 99,593%, čime su u potpunosti ispunjeni zahtjevi predmetne Uredbe. Navod žalitelja da je naručitelj bio dužan propisati isključivo PEI, a ne razine gubitaka, nema uporište niti u tekstu niti u svrsi Uredbe br. 548/2014. Uredba uređuje uvjete stavljanja proizvoda na tržište i u uporabu, dok tehničke specifikacije u postupku javne nabave služe definiranju potreba naručitelja u odnosu na predmet nabave. Žalitelj ne dokazuje da je tražene gubitke objektivno nemoguće postići osim jednim proizvodom. Takva tvrdnja se ne može temeljiti na usporedbi s jednim ranijim postupkom ili jednom ponudom. Transformatori se projektiraju prema zadanim maksimalnim gubicima, a svaki renomirani proizvođač može, primjenom odgovarajućih konstrukcijskih rješenja i materijala, isporučiti transformator koji udovoljava traženim parametrima te dokazati ispunjenje zahtjeva tvorničkim ispitnim izvještajima.

Ocjenjujući osnovanost žalbenog navoda utvrđeno je da je naručitelj u troškovniku, radni list „1.1 35 kV postrojenje prim“, stavka 1.1.4.1, koja se odnosi na energetske transformatore +TR 1 i +TR 2 35/10 (20) kV, propisao „gubici praznog hoda: max 5000 W“ i „gubici kratkog spoja: max 55000 W“.

Također, u tehničkim specifikacijama, 7.2.2 Tablica tehničkih podataka – Energetski Transformator 35/20(10) kV, naručitelj je tražio „gubici praznog hoda ≤ 5000 W“ i „gubici zbog opterećenja ≤ 55000 W“, dok su ponuditelji u stupcu „Nuđeno“ trebali navesti ponuđene tehničke karakteristike.

Naručitelj nigdje u toj dokumentaciji nije propisao vrijednosti indeksa najniže vršne učinkovitosti (PEI).

Među strankama je, dakle, sporno jesu li nezakoniti zahtjevi naručitelja kojima se uvjetuje određena razina gubitaka praznog hoda od max 5000 W i razina gubitaka kratkog spoja od max 55000 W (odnosno gubici praznog hoda ≤ 5000 W i gubici zbog opterećenja ≤ 55000 W).

U konkretnom slučaju ovo tijelo je razmatralo odredbe članaka 4. stavaka 1. i 2., 206. stavka 2., 210. stavka 1. te 403. ZJN 2016.

Također, razmatrane su i relevantne odredbe Uredbe br. 548/2014.

Prema ocjeni ovoga tijela, Uredba br. 548/2014 ne propisuje pojedinačne razine gubitaka praznog hoda (Po) i gubitaka kratkog spoja (Pk), već isključivo minimalni indeks najniže vršne učinkovitosti (PEI) iz čega ne proizlazi zabrana naručiteljima da, uz poštivanje minimalnih zahtjeva iz Uredbe, propišu i dodatne ili detaljnije tehničke uvjete. Naime, predmetna Uredba predstavlja minimalni regulatorni prag za stavljanje proizvoda na tržište EU kojim se osigurava da se ne mogu nuditi proizvodi ispod propisane razine energetske učinkovitosti što znači da navedena Uredba ne ograničava krajnje korisnike da za svoje specifične potrebe propišu strože ili detaljnije tehničke zahtjeve, pod uvjetom

da su oni objektivno opravdani, povezani s predmetom nabave i primjenjivi na sve ponuditelje na jednak način, kako to osnovano ističe naručitelj.

Naručitelj je obrazložio da propisivanje maksimalnih vrijednosti Po i Pk predstavlja uobičajenu i stručnu praksu u elektroenergetici jer su gubici izravno povezani s pogonskim troškovima i ukupnim troškom vlasništva (TCO) tijekom životnog vijeka transformatora (više desetljeća), da je radi optimizacije pogona i smanjenja mrežnih gubitaka, odredio mjerljive i provjerljive maksimalne gubitke, pri čemu ponuđeni transformator mora istodobno biti usklađen s obvezujućim minimumom PEI (Tier 2), da je za propisane vrijednosti gubitaka jasno i provjerljivo da dovode do PEI-a koji je jednak ili veći od vrijednosti 99,593%, čime su u potpunosti ispunjeni zahtjevi predmetne Uredbe te da se transformatori projektiraju prema zadanim maksimalnim gubicima, a svaki renomirani proizvođač može, primjenom odgovarajućih konstrukcijskih rješenja i materijala, isporučiti transformator koji udovoljava traženim parametrima te dokazati ispunjenje zahtjeva tvorničkim ispitnim izvještajima.

Dakle, kako je vidljivo iz spornih odredbi dokumentacije o nabavi, naručitelj nije propisao konkretan način na koji se PEI mora postići, već je odredio gornje granice dopuštenih gubitaka koje mogu biti i niže od propisanih. Time nije isključena mogućnost različitih tehničkih rješenja, kako to pogrešno tumači žalitelj, već je naručitelj propisao samo maksimalno dozvoljene vrijednosti gubitaka praznog hoda i kratkog spoja (interval manje ili jednako) koji mogu biti i manji od propisanih vrijednosti čime je dozvoljeno nuđenje različitih tehničkih rješenja odnosno drugačijih omjera gubitaka praznog hoda i kratkog spoja poštujući maksimalno propisane vrijednosti.

Što se tiče žaliteljevog pozivanja na prethodni postupak javne nabave, valja navesti da činjenica da je u prethodnom postupku nabave naručitelj prihvatio drugačije kombinacije gubitaka ne znači da je u ovom postupku obavezan zadržati identične tehničke zahtjeve. Naime, svaki postupak nabave se provodi zasebno, sukladno aktualnim potrebama naručitelja, a promjena ili preciziranje tehničkih zahtjeva sama po sebi ne upućuje na nezakonitost u propisivanju dokumentacije o nabavi ili diskriminaciju ponuditelja.

Što se tiče prigovora žalitelja vezano za povrede načela tržišnog natjecanja i postupanja protivno načelu zabrane diskriminacije, ističe se da žalitelj u konkretnom slučaju nije dokazao da sporne zahtjeve iz troškovnika i tehničke specifikacije može ispuniti isključivo jedan proizvođač, niti da sporni zahtjevi dovode do isključenja ponuditelja koji bi inače mogli ponuditi transformator sukladan Uredbi br. 548/2014. Dakle, samo pozivanje na činjenicu da Uredba ne propisuje pojedinačne gubitke nije dovoljno za zaključak o povredi načela tržišnog natjecanja i zabrane diskriminacije.

Slijedom svega navedenog, u konkretnom slučaju žalitelj nije postupio sukladno obvezi iz članka 403. ZJN 2016 i dokazao da su osporavani tehnički zahtjevi kojima je naručitelj odredio gornje granice dopuštenih gubitaka protivni Uredbi br. 548/2014, niti da su suprotni odredbama članaka 4. stavaka 1. i 2., 206. stavka 2. i 210. stavka 1. ZJN 2016. Suprotno tome, naručitelj je obrazložio razloge njihova propisivanja, a žalitelj nije dokazao suprotno (žalitelj se do dana donošenja ovog rješenja nije očitovao na naručiteljev odgovor na žalbu) niti je doveo u sumnju njihovu vjerodostojnost. Stoga se žalbeni navod primjenom pravila o teretu dokazivanja ocjenjuje neosnovanim.

Žalitelj sljedećim žalbenim navodom ukazuje na primjedbe i prijedlog gospodarskog subjekta iz postupka prethodnog savjetovanja u odnosu na masu ulja, ukupnu masu transformatora i dimenzije transformatora. Ukazuje, nadalje, da je naručitelj, po mišljenju žalitelja, za trofazni uljni energetski transformator nazivne snage 8000 kVA i prijenosnog omjera 35/21(10,5) kV (stavka 1.1.4.1. troškovnika) tako propisao: masa ulja max 3000 kg, ukupna masa max 14500 kg i dimenzije (dxšxv) max

3100x2600x3200 mm. Žalitelj navodi da se identični zahtjevi po pitanju masa i dimenzija ponavljaju u tehničkim specifikacijama u 7.2.2 Tablici tehničkih podataka – Energetski transformator 35/20(10) kV kV gdje je traženo masa ulja ≤ 3000 kg, ukupna masa transformatora ≤ 14500 kg te dimenzije: dužina ≤ 3.100 m, širina ≤ 2.600 m i visina ≤ 3.200 m. Naručitelj je zahtjeve po pitanju masa i dimenzija maksimalno prilagodio na način da istima može udovoljiti samo proizvođač Končar D&ST sa svojim transformatorom tip TBN 8000-36x koji je naručitelju poslužio kao osnova za propisivanje tehničkih zahtjeva. Kao dokaz žalitelj dostavlja mjernu skicu transformatora tip TBN 8000-36x proizvođača Končar D&ST na kojoj su, kako navodi, jasno vidljive dimenzije i mase predmetnog transformatora. Iz skice je vidljivo da ukupna masa transformatora tip TBN 8000-36x Končar D&ST iznosi 14500 kg, a što je upravo identična vrijednost koju je u svom troškovniku i tehničkoj specifikaciji odredio naručitelj, navodi žalitelj. Nadalje, iz skice je razvidno da masa ulja predmetnog transformatora iznosi 2840 kg, a što je tek neznatno ispod granice od ≤ 3000 kg koju je postavio naručitelj. Isto tako, navodi žalitelj, iz mjerne skice vidljivo je da dimenzije favoriziranog transformatora tip TBN 8000-36x Končar D&ST iznose 3050 x 2480 x 3020 mm (dužina x širina x visina), a što je ponovno tek neznatno drukčije u odnosu na ovdje dozvoljene dimenzije od 3100 x 2600 x 3200 mm (dužina x širina x visina). Žalitelj navodi da takvo prozirno namještanje specifikacija naručitelj u svom izvješću o prethodnom savjetovanju pokušava opravdati dizajnom trafostanice i nosivosti temelja što su paušalni navodi koje demantira nacrt temelja transformatora iz glavnog projekta kojeg žalitelj dostavlja, a iz kojeg je vidljivo da sam glavni projekt dopušta upotrebu transformatora znatno većih dimenzija, samim time i znatno većih masa u odnose na one dimenzije i mase koje je u svom troškovniku i tehničkoj specifikaciji naručitelj prilagodio isključivo proizvođaču Končar D&ST. Sporni zahtjev iz tehničke specifikacije, navodi žalitelj, tako je u suprotnosti s odredbama članaka 4. stavaka 1. i 2., 206. stavka 2. i 210. stavka 1. ZJN 2016.

Odgovarajući na žalbeni navod, naručitelj u bitnome navodi da se predmetni transformator ugrađuje na projektirane temelje, u sklopu postojeće trafostanice i projektiranih građevinsko-konstruktivskih rješenja, pri čemu su dopuštena opterećenja, gabariti i uvjeti ugradnje unaprijed poznati i objektivni. Obrazlaže da je ograničenje ukupne mase povezano s proračunom nosivosti temelja i temeljne ploče te sigurnošću pri montaži, a ograničenje mase ulja povezano s projektiranim sustavom za prihvata i zbrinjavanje ulja (uljna jama/kada), protupožarnim zahtjevima i rizicima za okoliš. Veća količina ulja ili veći gabariti zahtijevali bi drugačije projektno rješenje građevinskog dijela i sustava zaštite okoliša, što nije predmet ovog postupka niti je naručitelj dužan mijenjati glavni projekt radi prilagodbe pojedinom tržišnom modelu. Neosnovana je i teza da u vanjskim trafostanicama nema ograničenja dimenzija. Upravo suprotno, navodi naručitelj, gabariti opreme moraju biti usklađeni s raspoloživim prostorom, pristupnim putevima, mogućnostima transporta i dizanja, sigurnosnim razmacima te zahtjevima održavanja. Navod da su tehnički zahtjevi prilagođeni isključivo jednom proizvođaču temelji se isključivo na usporedbi s jednim konkretnim proizvodom i ne dokazuje da drugi proizvođači na tržištu ne mogu ponuditi transformator nazivne snage 8 MVA unutar propisanih maksimalnih masa i dimenzija. Činjenica da su maksimalne vrijednosti bliske vrijednostima pojedinog postojećeg proizvoda ne znači da su zahtjevi diskriminatorni, već da su definirani na realan i tehnički utemeljen način, u skladu s projektnim rješenjem naručitelja. Naručitelj nije bio obavezan ostaviti tehničke specifikacije otvorenima niti prepustiti ponuditeljima da sami upisuju mase i dimenzije jer bi takav pristup mogao rezultirati ponudama koje nisu kompatibilne s postojećim projektom što bi dovelo do dodatnih troškova, izmjena projektne dokumentacije ili nemogućnosti ugradnje.

Provjeravajući osnovanost žalbenog navoda, uvidom u sporne stavke troškovnika utvrđeno je da je naručitelj u radnom listu „1.1. 35 kV postrojenje prim“, stavka 1.1.4

Energetski transformatori +TR 1 i +TR 2 35/10 (20) kV tražio masu ulja max 3000 kg, ukupnu masu max 14500 kg i dimenzije (dxšxv) max 3100x2600x3200 mm.

U tehničkim specifikacijama u 7.2.2 Tablici tehničkih podataka – Energetski transformator 35/20(10) kV tražena je masa ulja ≤ 3000 kg, ukupna masa transformatora ≤ 14500 kg te dimenzije: dužina ≤ 3.100 m, širina ≤ 2.600 m i visina ≤ 3.200 m.

Žalitelj je u žalbenom postupku dostavio mjernu skicu transformatora tip TBN 8000-36x proizvođača Končar D&ST na kojoj su vidljive dimenzije i mase predmetnog transformatora. Iz skice je vidljivo da ukupna masa transformatora iznosi 14500 kg, da masa ulja iznosi 2840 kg, a da su dimenzije transformatora 3050 x 2480 x 3020 mm (dužina x širina x visina).

Među strankama je, dakle, sporno jesu li nezakoniti zahtjevi naručitelja kojima traži masu ulja max 3000 kg (≤ 3000 kg), ukupnu masu transformatora max 14500 kg (≤ 14500 kg) te dimenzije max 3100x2600x3200 mm (dužina ≤ 3.100 m, širina ≤ 2.600 m i visina ≤ 3.200 m).

U konkretnom slučaju ovo tijelo je razmatralo odredbe članaka 4. stavaka 1. i 2., 206. stavka 2., 210. stavka 1. ZJN 2016 na koje se poziva žalitelj, kao i odredbu članka 403. ZJN 2016 te ocijenilo sljedeće. Naručitelj u svom odgovoru na žalbu opravdava svoj zahtjev pozivajući se na postojeće stanje (postojeće trafostanice, postojeći glavni projekt, građevinsko konstrukcijska rješenja te slijedom toga unaprijed poznate gabarite, dopuštena opterećenja i itd.), kao i na rizike za okoliš, sigurnost pri montaži i sl. S druge strane žalitelj u žalbi osporava opravdanost takvog zahtjeva te navodi da je iz glavnog projekta kojeg žalitelj dostavlja, vidljivo da sam glavni projekt dopušta upotrebu transformatora znatno većih dimenzija, samim time i znatno većih masa u odnosu na one dimenzije i mase koje je u svom troškovniku i tehničkoj specifikaciji naručitelj prilagodio isključivo proizvođaču Končar D&ST. Međutim, naručitelj također ističe da žalitelj svoj navod da su tehnički zahtjevi prilagođeni isključivo jednom proizvođaču temelji isključivo na usporedbi s jednim konkretnim proizvodom i ne dokazuje da drugi proizvođači na tržištu ne mogu ponuditi transformator nazivne snage 8 MVA unutar propisanih maksimalnih masa i dimenzija. Slijedom te argumentacije naručitelja, a prema ocjeni ovoga tijela, naručitelj nije, sukladno obvezi iz članka 403. ZJN 2016, dokazao postojanje činjenica i okolnosti na temelju kojih je uvrstio ovakav zahtjev u odredbe dokumentacije o nabavi odnosno nije dokazao da na tržištu postoji barem još jedan proizvođač koji može ponuditi transformator unutar propisanih masa i dimenzija. Stoga je žalbeni navod ocijenjen kao osnovan.

Žalitelj dalje osporava zakonitost zahtjeva naručitelja iz Kriterija kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama navedene u točki 5.2.3.3. za tražene tehničke stručnjake, i to za:

4. - ovlaštenog inženjera elektrotehničke struke - referirajući se na obrazloženje naručitelja iz postupka prethodnog savjetovanja, u bitnome navodi da se u ovom postupku nabavlja SN postrojenje 35 kV, koje predstavlja jednostavno postrojenje sastavljeno od svega pet polja (2 vodna, 2 transformatorska i 1 mjernog polja), kao i 20 kV SN postrojenje, ali je ono daleko složenije i sastoji se od 15 polja. Bez obzira na njihov nazivni napon, svi SN blokovi (odnosno SN postrojenja naponskog nivoa 10 kV, 20 kV, 30 kV i 35 kV) su iste konfiguracije (koja se sastoji od sabirničkog odjeljka, aparatnog odjeljka, odjeljka kablskih priključaka, odjeljka naponskih transformatora i niskonaponskog odjeljka), radi se o istoj vrsti opreme (koja se razlikuje samo po nazivnom naponu i dimenzijama) te imaju ista tehnička i funkcionalna rješenja. Stoga žalitelj smatra da je zahtjev za tehničkog stručnjaka koji ima iskustvo na izradi izvedbenog projekta isključivo transformatorske stanice naponskog nivoa 35 kV ili više

potpuno neopravdan. Slijedom navedenog, izrada izvedbenog projekta za bilo koji naponski nivo prihvatljiva je i za ostale naponske nivoe. Žalitelj navodi da su u Republici Hrvatskoj viši naponski nivoi od 35 kV 110 kV, 220 kV i 400 kV. Postrojenje 110 kV nema nikakve sličnosti sa unutarnjim SN postrojenjem 35 kV pa je apsurdna odluka naručitelja da će kao prihvatljivu prihvatiti referencu za izradu izvedbenog projekta 110 kV postrojenja, dok mu istovremeno nije prihvatljiva referenca izrade izvedbenog projekta sa istim tipom unutarnjih SN postrojenja, ali manjeg naponskog nivoa 10 kV, 20 kV ili 30 kV. Sporni zahtjev je i diskriminirajući te ima za cilj ograničavanje tržišnog natjecanja i pogodovanja onim ponuditeljima koji posjeduju referencu za izvedbeni projekt na 35 kV postrojenjima ili višeg naponskog nivoa;

8. - ovlaštenog inženjera geodezije, za koji zahtjev u bitnome navodi da naručitelj pod pojmom „trafostanice“ nije naveo o kojem tipu i veličini transformatorske stanice se radi. Transformatorske stanice su širok pojam i mogu se razlikovati po nazivnom naponu (10 – 400 kV) i po veličini (20 m² do 10000 m², ovisno o snazi i broju ulaza i izlaza). TS 35/10 kV Grohote spada u jednostavne građevine za koju izradu elaborata iskolčenja može izraditi svaki ovlašten inženjer geodezije i nije potrebno iskustvo na izradi elaborata iskolčenja ili geodetskih projekata isključivo na transformatorskim stanicama kao što to traži naručitelj. Izrada elaborata iskolčenja ili geodetskih projekata u ovom postupku nabave ne razlikuje se od izrade elaborata iskolčenja ili iskolčenja za druge objekte. U trenutnom obliku zahtjev naručitelja isključivo je u funkciji pogodovanja ponuditeljima koji već imaju iskustvo na izradi elaborata iskolčenja na trafostanicama. Po prirodi posla ovlašten inženjer geodezije ovlašten su za izradu elaborata iskolčenja svih tipova zgrada i drugih objekata različite složenosti. Ograničavanje referenci samo na izradu jednog elaborata iskolčenja ili geodetskih projekata na minimalno jednoj trafostanici je i diskriminirajuće;

5. - specijalistu za terminale polja - referirajući se na obrazloženje naručitelja iz postupka prethodnog savjetovanja, u bitnome navodi da naručitelj nije obrazložio niti dokazao koje su to zaštitne funkcije istog zaštitnog uređaja koje se koriste u 35 kV postrojenjima, a nisu primjenjive za iste zaštitne uređaje u 20 kV postrojenjima. Sve zaštitne funkcije istog numeričkog uređaja zaštite, navodi žalitelj, potpuno su iste i primjenjive za SN blokove svih nazivnih napona 10 kV, 20 kV, 30 kV i 35 kV. Budući da se radi o identičnim numeričkim uređajima zaštite koji se koriste za SN postrojenja nazivnih napona 10 kV, 20 kV, 30 kV i 35 kV, iskustvo na konfiguriranju, parametriranju i ispitivanju terminala polja (numeričkih uređaja zaštite) na bilo kojem od navedenih naponskih postrojenja primjenjivo je i za druge naponske razine istog tipa SN postrojenja;

6. - specijalistu za zaštitu postrojenja - referirajući se na obrazloženje naručitelja iz postupka prethodnog savjetovanja, u bitnome navodi da naručitelj nije dao nikakvo detaljnije pojašnjenje, niti dokaz o tome koja se to dodatna stručnost i poznavanje specifičnih rješenja odnosi na izradu elaborata zaštite 35 kV postrojenja, a koja nisu primjenjiva za postrojenja naponskog nivoa 20 kV. Izrada elaborata zaštite postrojenja potpuno je ista bez obzira na naponski nivo postrojenja. Trenutni zahtjev naručitelja u kojem se traži izrada elaborata zaštite SN postrojenja isključivo za 35 kV ili više pogoduje ponuditeljima koji već imaju iskustvo izrade traženih elaborata sa naponskim nivoom SN postrojenja 35 kV ili više, a isti je nezakonit i tehnički neopravdan. Iste odredbe imaju diskriminacijski učinak te učinak ograničavanja tržišnog natjecanja;

7. - stručnjaka elektrotehničke struke osposobljenog za kibernetičku sigurnost - referirajući se na obrazloženje naručitelja iz postupka prethodnog savjetovanja, u bitnome navodi da su svi razlozi na kojima naručitelj temelji svoj zahtjev za tim vezani isključivo uz isporuku staničnog računala (poglavlje troškovnika 1.15. SDV; red. br. 1.15.1 ORMAR SDV +X1, stavka 5.) i telekomunikacijskog preklopnika HEP-ove telekomunikacijske mreže (poglavlje troškovnika 1.15. SDV; red. br. 1.15.1 ORMAR SDV

+X1, stavka 18.) gdje sve predmetne stavke predstavljaju obavezu samog naručitelja, budući da je u opisu predmetnih stavki jasno naznačeno „ne nuditi, isporučuje naručitelj“ pa onda nije opravdano niti logično da naručitelj ponuditeljima uvjetuje stručnjaka za kibernetičku sigurnost jer je isporuka i izvođenje svih radova na koje se odnosi kibernetička sigurnost u obavezi naručitelja. Dalje navodi da norma IEC 62443, koja se odnosi na kibernetičku sigurnost, a za koju naručitelj traži certifikat, još nije službeno potvrđena jer je u fazi revizije i aktivnog razvoja stoga naručitelj ne može tražiti certifikate koji izdaju proizvođači opreme pozivajući se na normu IEC 62443. I nakon završetka svih radova od strane ponuditelja i radova iz prethodno spomenutih stavki troškovnika (koji su obaveza naručitelja i odnose na kibernetičku sigurnost) ostaje stalna potreba za kibernetičkom sigurnošću pa žalitelj navodi da nije nimalo slučajno da je odgovorni projektant izdvojio prethodno spomenute stavke troškovnika i odredio da su iste u obavezi naručitelja, a što je i logično budući da se software isporučuje pod licencama koje se smiju koristiti u skladu sa uvjetima istih licenci. Smatra da je sporni zahtjev u funkciji pogodovanja ponuditeljima koji imaju navedenog stručnjaka za kibernetičku sigurnost, a koji prema stavci 12.2.3. troškovnika, poglavlje „Komunikacije i upravljanje“, nije potreban u ovom predmetu nabave budući da sve radove vezano za kibernetičku sigurnost izvršava naručitelj. Predmetni zahtjevi ne predstavljaju ni minimalnu razinu sposobnosti koja se može zahtijevati sukladno odredbi iz članka 256. ZJN 2016.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da su sporni zahtjevi izravno povezani s predmetom nabave i razmjerni njihovoj složenosti i sigurnosnoj osjetljivosti; da se postrojenja 35 kV, po razini izolacije (BIL), koordinaciji izolacije, sigurnosnim razmacima, prenaponskoj zaštiti, zahtjevima uzemljenja te režimima kratkih spojeva i zemljospojeva, bitno razlikuju od postrojenja 10 kV/20 kV koje razlike izravno utječu na projektantska rješenja, sigurnost osoblja i pouzdanost pogona. Konfiguriranje zaštitnih i upravljačkih uređaja na 35 kV razini podrazumijeva složeniju logiku blokada i intertrip signala prema nadređenim i podređenim razinama transformacije, što zahtijeva specijalističko iskustvo upravo u takvom radnom okruženju. Tvrdnja žalitelja da su zaštitne funkcije "potpuno iste" tehnički je neodrživa s aspekta selektivnosti i osjetljivosti zaštite; proračuni struja kratkog spoja i parametriranje krivulja djelovanja na 35 kV nivoima zahtijevaju uvažavanje specifičnih parametara mreže koji izravno utječu na konfiguraciju softverske logike unutar uređaja. Pogrešne postavke na toj razini imaju značajne posljedice po sigurnost i stabilnost sustava. Nadalje, elaborat zaštite za 35 kV postrojenje zahtijeva složenije analize kratkih spojeva, selektivnosti po dubini mreže te posebice analize zemljospoja ovisno o načinu uzemljenja neutralne točke (izolirana mreža, kompenzirana mreža, uzemljenje preko otpornika i sl.), kao i koordinaciju zaštitnih funkcija i automatika (npr. rasterećenje po podnaponskim/podfrekvencijskim kriterijima). Pogrešno podešena zaštita na ovoj razini može uzrokovati neselektivna isključenja, duže zastoje napajanja ili ugrožavanje opreme i sigurnosti osoblja. Naručitelj, kao operator distribucijskog sustava, ne može preuzeti rizik da izradu i koordinaciju ključnih rješenja na 35 kV razini obavlja osoba bez dokazanog relevantnog iskustva. Uvažavajući dodatnu okolnost da je predmet nabave rekonstrukcija postojeće transformatorske stanice 35 kV, a ne izgradnja novog postrojenja, žalbeni navodi su tim više neosnovani. Naručitelj dalje navodi da se rekonstrukcija elektroenergetskog postrojenja izvodi u znatno složenijim i sigurnosno osjetljivijim uvjetima od gradnje novog objekta, budući da se radovi izvode u neposrednoj blizini postojećih, aktivnih dijelova sustava. Tijekom izvođenja radova rekonstrukcije nužno je osigurati kontinuirani pogon dijela trafostanice, pri čemu će u svakom trenutku jedan dio postrojenja (20 kV ili 35 kV) ostati pod naponom. Rad u uvjetima djelomično naponskog stanja zahtijeva visoku razinu stručnosti, iskustva i poznavanja operativnih postupaka rada u elektroenergetskim postrojenjima, uključujući strogu primjenu mjera zaštite na radu, poznavanje režima rada

mreže, koordinaciju zaštite te sposobnost planiranja i faznog izvođenja radova bez ugrožavanja sigurnosti osoblja i pouzdanosti napajanja krajnjih korisnika. Upravo zbog toga naručitelj ne može prihvatiti da ključne projektantske i stručne poslove obavlja osoba bez dokazanog iskustva na postrojenjima naponske razine 35 kV ili više. Dodatno ističe da zahtjevi nisu suženi samo na određeni tip trafostanice ili samo na 35 kV, već se prihvaća iskustvo na razini "35 kV ili više", što uključuje i projekte viših naponskih razina (npr. 110 kV), čime se krug potencijalnih gospodarskih subjekata proširuje. Na dio navoda o prihvaćanju referenci višeg naponskog nivoa (110 kV), naručitelj ističe da je projektiranje sustava 110 kV dokaz vrhunske stručnosti u elektroenergetici. Stručnjak koji vlada tehničkim rješenjima na nivou 110 kV, gdje su zahtjevi za pouzdanošću, analizom elektromagnetskih polja i sustavima zaštite višestruko kompleksniji, a priori posjeduje znanja potrebna za projektiranje 35 kV sustava. Naručitelj navodi da ima pravo odrediti minimalnu razinu iskustva koja garantira sigurnost i funkcionalnost kritične infrastrukture. Na dio žalbenog navoda koji se odnosi na zahtjev za certifikatom proizvođača, ističe da nije diskriminatoran niti vezan uz jednog proizvođača jer se certifikat traži za ponuđenu opremu, što znači da ga može dostaviti svaki ponuditelj neovisno o tome kojeg proizvođača nudi, a naručitelj na taj način osigurava da osoba koja konfigurira kritične uređaje posjeduje provjerenu kompetenciju za konkretno rješenje koje se ugrađuje, čime se smanjuje rizik pogrešnih postavki i povećava sigurnost pogona. U odnosu na žalbeni navod o zahtjevu za stručnjakom osposobljenom za kibernetičku sigurnost, naručitelj navodi da rekonstrukcija trafostanice obuhvaća isporuku, ugradnju i konfiguraciju sekundarne opreme, komunikacijskih veza i elemenata daljinskog vođenja, čime se uspostavlja industrijski upravljački sustav (ICS) koji mora biti zaštićen od kibernetičkih prijetnji. Žalitelj pokazuje temeljno nerazumijevanje norme IEC 62443-3 i suvremenog koncepta kibernetičke sigurnosti u kritičnoj infrastrukturi, pogrešno smatrajući da se ona odnosi isključivo na softverske radove na staničnom računalu koje obavlja naručitelj. Tvrdnja žalitelja da norma IEC 62443 nije službeno potvrđena je činjenično netočna, budući da je serija normi IEC 62443 međunarodno priznati standard, a ključni dijelovi poput HRN EN IEC 62443-2-4 odavno su usvojeni u hrvatski normativni sustav. Ključna zablude žalitelja je, navodi dalje naručitelj, teza da stručnjak za kibernetičku sigurnost nije potreban jer naručitelj izvodi radove na SCADA sustavu. Kibernetička sigurnost trafostanice temelji se na konceptu dubinske obrane (Defense in Depth) koji obuhvaća cjelokupni sustav, a ne samo jedno računalo. Izvođač isporučuje i ugrađuje terminate polja (IED-ove), mrežne preklopnike i komunikacijsku opremu, a svaki od tih uređaja mora biti sigurnosno „otvrdnut“ (hardened) prije spajanja. Osoba koja konfigurira te uređaje mora posjedovati certifikat IEC 62443 kako bi pravilno postavila korisničke uloge, ugasila nepotrebne komunikacijske servise i spriječila neovlašteni pristup na razini polja. Također, izvođač je onaj koji fizički gradi mrežnu infrastrukturu i segmentira mrežu u zone i kanale, a pogreška u osnovnom konfiguriranju mrežne opreme od strane neovlaštenog osoblja može u potpunosti kompromitirati sigurnost cijelog postrojenja. Naručitelj, kao operator kritične infrastrukture, ima zakonsku obvezu osigurati da svi dobavljači i njihovo osoblje posjeduju dokazivu stručnost u zaštiti od kibernetičkih prijetnji, što je izravno povezano s NIS2 direktivom i nacionalnim zakonodavstvom. Činjenica da naručitelj samostalno obavlja radove na SCADA sustavu ne oslobađa izvođača odgovornosti za sigurnost opreme koju isporučuje i inicijalno instalira. Stručnjak izvođača mora razumjeti sigurnosne mjere kako bi isporučeni sustav bio kompatibilan sa sigurnosnim zahtjevima naručitelja. Zahtjev za ovim stručnjakom nije pogodovanje, već osiguranje da oprema isporučena u TS Grohote ne postane ulazna točka za kibernetički napad na elektroenergetski sustav, zbog čega je zahtjev tehnički opravdan, razmjeran riziku i nužan za zaštitu javnog interesa. Naručitelj dodatno pojašnjava da navod „ne nuditi“ u troškovniku (za pojedine elemente, poput staničnog računala) predstavlja

tehničko-organizacijsku podjelu nabave opreme, ali ne isključuje obvezu izvođača da isporučenu i ugrađenu opremu integrira u cjelovit sustav te osigura funkcionalnost i sigurnost cjelokupnog rješenja. Stoga se zahtjevi kibernetičke sigurnosti primjenjuju na opremu i sustave koje je izvođač obavezan isporučiti, ugraditi, konfigurirati i pustiti u rad. Terminali polja, regulatori napona, regulatori prigušnica te uređaji za kontrolu kvalitete električne energije predstavljaju ključne elemente elektroenergetskog sustava kojima stručnjaci HEP ODS-a upravljaju i nadziru ih na daljinu. Pristup tim uređajima ostvaren je putem HEP-ove procesne mreže koja ima visoke zahtjeve u pogledu pouzdanosti i sigurnosti. Zbog činjenice da se radi o kritičnoj infrastrukturi i komunikaciji unutar zatvorenog procesnog sustava, iznimno je važno da konfiguraciju i održavanje navedene opreme provodi isključivo stručno i adekvatno osposobljeno osoblje. Upravo zato osoba zadužena za konfiguriranje mora biti licencirana prema normi IEC 62443 koja definira standarde kibernetičke sigurnosti industrijskih automatizacijskih i upravljačkih sustava te osigurava zaštitu sustava od neovlaštenog pristupa i sigurnosnih prijetnji. U odnosu na žalbeni navod kojim se osporava zahtjev za ovlaštenim inženjerom geodezije, naručitelj navodi da posjedovanje ovlaštenja samo po sebi ne jamči da je osoba već radila na objektima ove namjene i s ovakvim ograničenjima. Iskolčenje trafostanica podrazumijeva specifičnosti vezane uz položaj objekta u odnosu na postojeću elektroenergetsku infrastrukturu, zaštitne pojaseve, koridore vodova te povećane zahtjeve u pogledu točnosti i usklađenosti s posebnim tehničkim i sigurnosnim uvjetima elektroenergetskog sustava. Upravo zbog tih okolnosti naručitelj je ovlašten zahtijevati minimalno iskustvo na objektima iste namjene. Činjenica da naručitelj nije dodatno razrađivao vrstu, veličinu ili naponski nivo trafostanice ne čini uvjet nezakonitim, već naprotiv ukazuje na to da je kriterij postavljen široko i ublaženo, budući da se iskustvo može dokazati izradom elaborata iskolčenja za bilo koju trafostanicu, neovisno o njezinoj složenosti. Naručitelj traži iskustvo na izradi samo jednog elaborata iskolčenja ili geodetskog projekta za iskolčenje trafostanice pa je tako uvjet postavljen na najnižoj mogućoj razini i predstavlja minimalan prag iskustva, a ne ograničavajući ili isključujući kriterij. Također, tvrdnja da se radi o jednostavnoj građevini nije odlučna za ocjenu zakonitosti uvjeta, budući naručitelj i kod jednostavnijih zahvata ima pravo osigurati da ključni stručnjaci imaju barem minimalno iskustvo u istovrsnim poslovima.

Ocjenjujući žalbene navode, uvidom u točku 5.2.3.3. Kriterija kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama, utvrđeno je da je naručitelj pod tehničkom i stručnom sposobnošću tražio, između ostalog, sljedeće stručnjake sa sljedećim kvalifikacijama:

- ovlašteni inženjer elektrotehničke struke koji će biti angažiran za izradu izvedbenog projekta s iskustvom u svojstvu projektanta izvedbenog projekta transformatorske stanice naponskog nivoa 35 kV ili više - predložena osoba treba biti s iskustvom na izradi minimalno jednog izvedbenog projekta u svojstvu projektanta izvedbenog projekta transformatorske stanice naponskog nivoa 35 kV ili više;

- ovlašteni inženjer geodezije koji će biti angažiran za izradu elaborata iskolčenja ili geodetskih projekata prema kojima se obavlja iskolčenje transformatorskih stanica - predložena osoba treba biti s iskustvom na izradi minimalno jednog elaborata iskolčenja ili geodetskih projekata prema kojima se obavlja iskolčenje transformatorskih stanica;

- specijalist za terminale polja - predložena osoba treba biti s iskustvom na konfiguriranju, parametriranju i ispitivanju minimalno jednog numeričkog uređaja zaštite naponske razine 35 kV ili više;

- specijalist za zaštitu postrojenja - predložena osoba treba biti sa iskustvom na izradi minimalno jednog elaborata zaštite postrojenja naponske razine 35 kV ili više;

- stručnjak elektrotehničke struke koji mora biti osposobljen za kibernetičku sigurnost u energetske automatizaciji u skladu s normom HRN EN IEC 62443 ili jednakovrijedno.

Naručitelj je u tehničkoj specifikaciji, u točki 1.2.3., propisao zahtjeve za novo projektirano stanje postrojenja 35 kV pa je tako naveo da se unutar postrojenja 35 kV planira kompletna zamjena primarne i sekundarne opreme, čime će se postići kvalitetnija pogonska spremnost pogona. Postrojenje 35 kV sastojat će se od ukupno pet polja sa jednostrukim sabirnicama: dva vodna polja, dva transformatorska polja. U točki 1.2.4., u odnosu na novo projektirano stanje postrojenja 20 kV, naručitelj je propisao da će se postrojenje 24 kV sastojati od ukupno 15 polja s jednostrukim sabirnicama: dva transformatorska polja dimenzionirana i odgovarajuće opremljena za transformator $S_n=8$ MVA, devet vodnih polja, polje kućnog transformatora, dva mjerna polja, jedno spojno polje.

Što se tiče troškovnika, naručitelj je u radnom listu „1.15. SDV“, stavka 1.15.1.5. za Stanično računalo bez pokretnih dijelova; stavka 1.15.1.7. Ispravljač za napajanje staničnog računala; stavka 1.15.1.18. Telekomunikacijski preklopnik HEP-ove telekomunikacijske mreže te stavka 1.15.2.5. Brojilo el. energije, naveo „ne nuditi, isporučuje naručitelj“.

U žalbenom postupku žalitelj je dostavio:

- izvadak iz kataloga SN blokova tip BVK (BVL12, BVK24 i BVK38) proizvođača Končar AP, na okolnost da se SN postrojenja (istog izvlačivog tipa) razlikuju samo po nazivnom naponu i dimenzijama, a da za sve naponske nivoe imaju ista tehnička i funkcionalna rješenja;

- fotografiju, kako navodi, tipičnog 110 kV postrojenja iz TS 110 kV Imotski;

- certifikate o osposobljenosti za rad na zaštitnim relejima, proizvođača ABB i Siemens, za žalbeni navodi koji se odnosi na specijalistu za terminale polja, a na okolnost da zaštitni releji nisu ograničeni samo na 35 kV postrojenja.

Među strankama je, dakle, sporno jesu li nezakoniti zahtjevi naručitelja koji se odnose na ovlaštenog inženjera elektrotehničke struke u svojstvu projektanta, specijalistu za terminale polja te specijalistu za zaštitu postrojenja u pogledu zahtjeva za iskustvom na naponskom nivou 35 kV ili više. Također je kod ovlaštenog inženjera geodezije sporan zahtjev naručitelja za iskustvom na izradi elaborata iskolčenja ili geodetskih projekata prema kojima se obavlja iskolčenje isključivo transformatorskih stanica. Zaključno, sporno jest je li zakonski opravdan zahtjev naručitelja za stručnjakom elektrotehničke struke osposobljenog za kibernetičku sigurnost kad je isporuka i izvođenje svih radova na koje se odnosi kibernetička sigurnost u obavezi naručitelja, kao i je li opravdan zahtjev za normom HRN EN IEC 62443 koja, prema navodima žalitelja, još nije službeno potvrđena.

U konkretnom slučaju ovo tijelo je razmatralo odredbe članaka 4. stavka 1., 256., 259. i 403. ZJN 2016.

Slijedom opisanog činjeničnog stanja i navedenih zakonskih odredbi, ovo tijelo u spornim odredbama točke 5.2.3.3. Kriterija kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama ne nalazi nezakonitosti na koje ukazuje žalitelj.

Naime, ZJN 2016 dopušta naručitelju da određuje dokaze tehničke i stručne sposobnosti kojima će osigurati da odabrani gospodarski subjekt ima potrebne ljudske i tehničke resurse te iskustvo potrebno za izvršenje ugovora o javnoj nabavi na odgovarajućoj razini kvalitete, a osobito zahtijevati da gospodarski subjekt ima dovoljnu razinu iskustva. Za postizanje te svrhe dopušteno mu je odrediti uvjete i dokaze, te naručitelj prilikom propisivanja uvjeta tehničke i stručne sposobnosti smije zahtijevati samo minimalne razine sposobnosti, dakle, razinu sposobnosti koja je dovoljna da se dokaže da odabrani gospodarski subjekt ima potrebno iskustvo da bi se predmet nabave mogao izvršiti na određenoj, zahtijevanoj, razini kvalitete. Slijedom navedenog ovo tijelo je prethodno navedenu naručiteljevu argumentaciju iz odgovora na žalbu prihvatilo kao valjanu. U pojedinom postupku nabave naručitelj je taj koji određuje predmet nabave kao

i uvjete sposobnosti koji po njegovoj ocjeni moraju biti dokazani kako bi se osiguralo uredno i pravodobno izvršenje ugovora, dok je pri korištenju svog diskrecijskog prava ograničen minimalnim razinama propisanim zakonom. ZJN 2016 određuje da uvjeti sposobnosti moraju biti vezani i razmjerni predmetu nabave kako je prethodno navedeno. Stoga složeniji i zahtjevniji predmeti nabave zahtijevaju i opravdavaju zahtjevnije uvjete sposobnosti. Naručitelj, koji uvjet sposobnosti ne bi odredio razmjerno i vezano uz predmet nabave, ne bi osigurao da predmet nabave bude izvršen na određenoj, zahtijevanoj i potrebnoj, razini kvalitete. Naručitelj je sporne zahtjeve opravdao zahtjevnošću i složenošću predmeta nabave, dok žalitelj s druge strane dostavljenim dokaznim materijalom nije s uspjehom dokazao da su zahtjevi (za naponskim nivoom 35 kV ili više/ iskustvo na izradi elaborata iskolčenja ili geodetskih projekata isključivo transformatorskih stanica) postavljeni prestrogo. To je vidljivo i kroz zahtjev naručitelja kod stručnjaka ovlaštenog inženjera geodezije gdje naručitelj nije specificirao o kojem tipu i veličini transformatorske stanice se treba raditi.

Što se tiče zahtjeva naručitelja za stručnjakom elektrotehničke struke osposobljenog za kibernetičku sigurnost, ovo tijelo i ovdje prihvaća cjelokupnu detaljnu argumentaciju naručitelja iz odgovora na žalbu, osobito dio koji se odnosi na zakonsku obvezu naručitelja osigurati da svi dobavljači i njihovo osoblje posjeduju dokazivu stručnost u zaštiti od kibernetičkih prijetnji, što je izravno povezano s NIS2 direktivom i nacionalnim zakonodavstvom. Navedene tvrdnje naručitelja žalitelj ne osporava. U odnosu na neopravdanost zahtjeva za normom HRN EN IEC 62443 jer ista, prema navodima žalitelja, još nije službeno potvrđena, naručitelj obrazlaže da je serija normi IEC 62443 međunarodno priznati standard, a ključni dijelovi poput HRN EN IEC 62443-2-4 su usvojeni u hrvatski normativni sustav.

S obzirom na sve navedeno, predmetni žalbeni navodi su ocijenjeni neosnovanima.

Žalitelj dalje osporava zakonitost odredbi iz točaka 5.2.1.3. i 5.2.1.4. Kriterija kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama navodeći da su protivne članku 256. stavak 1. točka 3., stavcima 3. i 4. te članku 268. stavku 1. točki 1. i stavku 5. ZJN 2016. Žalitelj navodi da iako naručitelj pod točkom 5.2.1.4 traži izvršenje jednog ili više ugovora za izvođenje radova vezano uz predmet nabave ili slične radove, iz odredbi točke 5.2.1.3., kojom je naručitelj definirao što se podrazumijeva pod sličnim radovima, razvidno je da naručitelj zapravo ne dopušta nikakve slične radove, već inzistira na istim radovima koje nabavlja predmetnim postupkom. Naručitelj je u Dijelu I Opći podaci o postupku nabave, pod točkom 2. Podaci o postupku nabave, naveo da se postupak nabave provodi najvećim dijelom za građevinske, elektromontažne i ostale radove (rekonstrukcija kompletne TS) uz koje je potrebna nabava elektrotehničke opreme koju je potrebno ugraditi. Nadalje, uvidom u troškovnik, radni list „1.11. Građevinski radovi“ vidljivo je da građevinski radovi na ovom projektu uključuju radove demontaže i rušenja, zemljane, zidarske, betonske, armiranobetonske, armiračke, bravarske, soboslikarske, ličilačke i podpolagačke radove. Daljnjim uvidom u radni list „1.12. Elektrotehnički radovi“ vidljivo je što uključuju elektromontažni radovi u postrojenju 35 i 20 kV. U tehničkoj specifikaciji, pod točkom 1.2.3 Novo projektirano stanje postrojenja 35 kV naručitelj je naveo da se unutar postrojenja 35 kV planira kompletna zamjena primarne i sekundarne opreme čime će se postići kvalitetnija pogonska spremnost pogona te da će se postrojenje 35 kV sastojati od ukupno pet polja sa jednostrukim sabirnicama. Nadalje, u tehničkoj specifikaciji, pod točkom 5. Relejna zaštita, navodi se da će se zaštita 35 i 20(10) kV postrojenja bazirati na primjeni suvremenih releja numeričke generacije, smještenim u niskonaponski ormarić sklopnih blokova koji uz potrebne zaštitne funkcije imaju i svojstva trajnog samonadzora, lokalne i daljinske komunikacije, registracije

događaja i poremećaja, prikaza mjerenih veličina, te komunikacije prema DAS-u te da terminali SN polja objedinjavaju upravljanje, nadzor, zaštitu i mjerenje SN polja. Također, pod točkom 1.3 tehničke specifikacije naručitelj je propisao „1.3 Energetski transformatori +TR1 i +TR2 35/21/10,5 kV 8MVA i kućni transformator +KT 10(20)/0,4kV 50 kVA. S obzirom da se u skoroj budućnosti planira prelazak na 20 kV naponski nivo, izvršiti će se zamjena postojećih transformatora novijim. Priključak transformatorskih polja 35 i 20 kV sa novim transformatorima +TR1 i +TR2 izvesti će se energetskim kabelima i bakrenim sabirnicama. Novi energetski transformatori +T1 i +T2 su slijedećih karakteristika: Nazivna snaga 8000 kVA Prijenosni omjer 35/21 (10,5) kV“. Iz navedenih dijelova dokumentacije o nabavi, navodi žalitelj, vidljivo je da se kod radova koji se traže u predmetnom postupku javne nabave, a gdje ti radovi uključuju isporuku i ugradnju razne opreme, radi upravo o istim radovima i opremi gotovo istih tehničkih karakteristika koju je naručitelj propisao pod točkom 5.2.1.3. Kriterija kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama. Osim činjenice da naručitelj ne dopušta dokazivanje iskustva radovima sličnim predmetu nabave, vidljivo je da je naručitelj odredbama točaka 5.2.1.3 i 5.2.1.4 unio dodatne ograničavajuće i diskriminacijske kriterije jer je odredio da će prihvatiti samo one radove koji su izvedeni u trafostanicama istog ili sličnog naponskog nivoa (X/35 kV ili X/20(10) kV). Iz cjelokupnih odredbi troškovnika i tehničke specifikacije vidljivo je da se kod traženih vrsta građevinskih i elektromontažnih radova ne radi o radovima koji bi bili specifični samo za radove u trafostanicama naponskog nivoa X/35 kV ili X/20(10) kV. Naime, potencijalni ponuditelji traženo iskustvo na radovima koji su isti ili slični predmetu nabave stječu na ugovorima za izvođenje građevinskih i elektromontažnih radova na brojnim vrstama infrastukturnih objekata, a pri čemu su ugovori u trafostanicama samo jedan od mogućih temelja stjecanja iskustva. Svojom odlukom kojom se ispunjavanje tehničke i stručne sposobnosti ograničava samo na one radove koji su prethodno izvedeni u trafostanicama, naručitelj je postavio ograničavajući i diskriminacijski kriterij. Štoviše, kada bi kojim slučajem potencijalni ponuditelji i posjedovali traženo iskustvo stečeno samo radovima na uskom području trafostanica, sve i tada takvo iskustvo ne bi bilo dovoljno budući i takav uzak segment tržišta naručitelj je dodatno ograničio svojim zahtjevom da se mora raditi isključivo o trafostanicama istog ili sličnog naponskog nivoa (X/35 kV ili X/20(10) kV). Sporni zahtjev protivan je i odredbi članka 256. ZJN 2016.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da ZJN 2016 izrijekom ovlašćuje naručitelja da, imajući u vidu predmet nabave, propiše uvjete tehničke i stručne sposobnosti radi osiguranja da gospodarski subjekt ima potrebno iskustvo i resurse za uredno izvršenje ugovora. Predmet nabave je rekonstrukcija trafostanice 35/10 kV kao složenog elektroenergetskog postrojenja koje uključuje integraciju primarne i sekundarne opreme, zaštite i upravljanja, pomoćnih napajanja, te građevinskih i instalaterskih radova u funkcionalnu cjelinu. Stoga je opravdano da se kao slični radovi traže reference koje po svojoj naravi i složenosti odgovaraju radovima na trafostanicama istog ili višeg naponskog nivoa, a ne parcijalna iskustva (npr. isključivo građevinski ili isključivo kabelski radovi) koja sama po sebi ne dokazuju sposobnost integrirane isporuke i puštanja u pogon. Dodatno, radovi se ne izvode u idealnim, beznaponskim uvjetima, već u okviru rekonstrukcije postojećeg postrojenja, pri čemu će tijekom izvođenja radova uvijek jedan dio trafostanice (20 kV ili 35 kV) biti pod naponom. Takvi uvjeti rada višestruko povećavaju tehničku složenost, organizacijske zahtjeve i sigurnosne rizike te zahtijevaju dokazano iskustvo izvođača upravo na postrojenjima sličnog karaktera. Ključni tehnički parametri koje je naručitelj propisao (naponska razina 35 kV ili više, obim od dva vodna ili transformatorska polja te snaga transformatora od 4 MVA) predstavljaju minimalne tehničke pragove koji definiraju kategoriju postrojenja, a ne konkretan projekt. Rad na TS 35 kV naponskog nivoa bitno se razlikuje od rada na

TS 10 kV ili 20 kV zbog parametara koordinacije izolacije, dielektričnih naprezanja i složenosti sustava zaštite i upravljanja (SCADA integracija). Postavljanje praga od 4 MVA za energetski transformator je opravdano jer takvi uređaji zahtijevaju specifične manipulativne vještine, temelje s uljnim jamama i sustave hlađenja koji nisu prisutni kod manjih distribucijskih transformatora. Naručitelj dodatno ističe da je uvjet formuliran široko („35 kV ili više“) pa se krug potencijalnih ponuditelja proširuje.

Provjeravajući osnovanost žalbenog navoda, uvidom u Kriterije kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama, točku 5.2.1.3. Dodatno pojašnjenje kriterija, utvrđeno je da je naručitelj propisao sljedeće: „Pod sličnim radovima podrazumijevaju se radovi koji obuhvaćaju izgradnju ili rekonstrukciju građevina sukladno nacionalnoj klasifikaciji vrsta objekata (stambene i nestambene zgrade), izvođenje elektromontažnih radova uključujući i isporuku slične ili iste opreme na izgradnji/rekonstrukciji transformatorske stanice naponske razine 35 kV ili više, te ugradnju opreme upravljanja, zaštite i mjerenja postrojenja 35 kV ili više minimalnog obima dva vodna ili transformatorska polja, te isporuku i ugradnju energetskog transformatora nazivne snage 4 MVA ili veće. Naručitelj je u dokumentaciji o nabavi propisao uvjete tehničke i stručne sposobnosti koji se odnose na ranije izvedene radove u trafostanicama istog ili sličnog naponskog nivoa. Takvo traženje u pogledu sličnosti opravdano je složenošću predmeta nabave – izgradnjom nove TS 35/20(10) kV – koja obuhvaća izvođenje radova visokog stupnja tehničke zahtjevnosti i međusobne povezanosti. Zahtjevom za dokazivanje iskustva na istim ili sličnim ugovorima osigurava se da gospodarski subjekt raspolaže odgovarajućim stručnim znanjem i praktičnim iskustvom u izvođenju radova u objektima propisanog tehničkog karaktera i složenosti, što je nužno radi urednog i kvalitetnog izvršenja ovog ugovora.“

U daljnjoj spornoj točki 5.2.1.4. Uvjeti naručitelj je propisao sljedeće: „U svrhu ispunjavanja tehničke i stručne sposobnosti iz ove točke ponuditelj mora dokazati da je u godini u kojoj je započeo postupak javne nabave i tijekom 5 (pet) godina koje prethode toj godini uredno izvršio jedan ili više ugovora u trafostanicama naponskog nivoa X/35 kV ili X/20(10) kV za izvođenje radova vezano uz predmet nabave ili slične radove, a čiji je iznos jednak ili veći od 2.100.000,00 EUR.“

Među strankama je, dakle, sporno jesu li nezakoniti zahtjevi naručitelja iz točaka 5.2.1.3 i 5.2.1.4. Kriterija kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama.

U konkretnom slučaju ovo tijelo je razmatralo odredbe članaka 4. stavka 1., 256., 259., 268. i 403. ZJN 2016.

Slijedom opisanog činjeničnog stanja i navedenih zakonskih odredbi, ovo tijelo u spornim odredbama točaka 5.2.1.3 i 5.2.1.4. Kriterija kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama ne nalazi nezakonitosti na koje ukazuje žalitelj. Kao što je već obrazloženo kod prethodnog žalbenog navoda, u pojedinom postupku nabave naručitelj je taj koji određuje predmet nabave kao i uvjete sposobnosti koji po njegovoj ocjeni moraju biti dokazani kako bi se osiguralo uredno i pravodobno izvršenje ugovora, dok je pri korištenju svog diskrecijskog prava ograničen minimalnim razinama propisanim zakonom. ZJN 2016 određuje da uvjeti sposobnosti moraju biti vezani i razmjerni predmetu nabave kako je prethodno navedeno. Stoga složeniji i zahtjevniji predmeti nabave zahtijevaju i opravdavaju zahtjevnije uvjete sposobnosti. Naručitelj je u spornim odredbama točaka 5.2.1.3 i 5.2.1.4. proširio zahtjev navodeći izgradnju ili rekonstrukciju, stambene i nestambene zgrade, 35 kV ili više, 4 MVA ili veće i sl., dok ujedno u dokumentaciji o nabavi i odgovoru na žalbu sporne zahtjeve opravdava zahtjevnošću i složenošću predmeta nabave koji obuhvaća izvođenje radova visokog stupnja tehničke zahtjevnosti i međusobne povezanosti, koje argumentirano obrazloženje naručitelja ovo tijelo prihvaća. Žalitelj, na kojem leži teret dokazivanja navoda iz žalbe, s druge strane

nije dokazao da zahtjevi prelaze dopuštene minimalne razine za konkretan predmet nabave. Stoga je i ovaj žalbeni navod ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj sljedećim žalbenim navodima ukazuje na kontradiktornost pojedinih odredbi tehničke specifikacije i troškovnika za koje smatra da su nezakonite. Tako navodi sljedeće odredbe:

- u 7.1.1. Tablici tehničkih podataka - sklopni blok 35 kV, u dijelu „Osnovni tehnički podaci sklopnog bloka“ tražen je nazivni podnosivi napon u trajanju od 1 min. mrežne frekvencije ≥ 70 kV, dok je u troškovniku, radni list „1.1. 35 kV postrojenje prim“, u stavci 1.1.1.1 Vodna polja 35 kV (=H1 i =H5), tražio nazivni podnosivi napon 50Hz, 1 min, faza prema zemlji ≥ 80 kV te između faza ≥ 80 kV; u stavci troškovnika 1.1.2.1. Transformatorska polja +TR1 i +TR2 35/10 (20) kV (=H2 i =H4), tražen je nazivni podnosivi napon 50Hz, 1 min, faza prema zemlji ≥ 80 kV te između faza ≥ 80 kV; odnosno u stavci 1.1.3.1 Mjerno polje 35 kV (=H3), tražen je nazivni podnosivi napon 50Hz, 1 min, faza prema zemlji ≥ 80 kV te između faza ≥ 80 kV;

- u 7.1.1. Tablici tehničkih podataka - sklopni blok 35 kV, u dijelu „Osnovni tehnički podaci sklopnog bloka“ tražena je nazivna struja - odvoda/dovoda ≥ 1250 A, dok je u troškovniku, radni list „1.1. 35 kV postrojenje prim“, stavka 1.1.1.1 Vodna polja 35 kV (=H1 i =H5), tražena nazivna trajna struja kod 40°C okoline odvoda ≥ 630 A; odnosno u stavci 1.1.2.1. Transformatorska polja +TR1 i +TR2 35/10 (20) kV (=H2 i =H4), tražena je nazivna trajna struja kod 40°C okoline odvoda ≥ 630 A;

- u 7.1.2. Tablici tehničkih podataka - prekidač 35 kV u dijelu „Osnovni tehnički podaci prekidača“ tražen je nazivni podnosivi napon u trajanju od 1 min. mrežne frekvencije ≥ 70 kV, dok je u troškovniku, radni list „1.1. 35 kV postrojenje prim“, stavka 1.1.1 Vodna polja 35 kV (=H1 i =H5), stavka pod red. br. 2 - Nazivni podnosivi napon 50Hz, 1 min ≥ 80 kV;

- u 7.1.2. Tablici tehničkih podataka - prekidač 35 kV u dijelu „Osnovni tehnički podaci prekidača“ tražena je nazivna struja ≥ 1250 A, dok je u troškovniku radni list „1.1. 35 kV postrojenje prim“, stavka 1.1.1.2 Vodna polja 35 kV (=H1 i =H5), tražena nazivna struja minimalno 630 A, odnosno u stavci 1.1.2.2. Transformatorska polja +TR1 i +TR2 35/10 (20) kV (=H2 i =H4), nazivna struja minimalno 630 A;

- u 7.1.6 Tablici tehničkih podataka - relej za sklopni blok – trafo, vodno, mjerno polje, spojno, polje kućnog trafra traženo je napajanje pomoćnim naponom 220 V DC, dok je u troškovniku, radni list „1.3. 35 kV postrojenje sek.“, stavke 1.3.1.1., 1.3.2.1. i 1.3.3.1., te radni list „1.4. 20 kV postrojenje sek.opr.“, stavke 1.4.1.1., 1.4.2.1., 1.4.3.1., 1.4.4.1. i 1.4.5.1. tražen pomoćni napon 110-250 VDC;

- u 7.1.7 Tablici tehničkih podataka - uređaj za kontrolu kvalitete električne energije traženo je napajanje uređaja 120-250 V AC/DC. 50/60 Hz - stupanj mehaničke zaštite IP 44, radna temperatura: min 0 do +45, broj naponskih ulaza: 4, dok je u troškovniku, radni list „1.4. 20 kV postrojenje sek.opr.“, stavka 1.4.3.3. traženo napajanje 110 VDC, stupanj mehaničke zaštite: IP20, radna temperatura: min. -10 do +60C, 3 naponska ulaza (100 V);

- u 7.2.1 Tablici tehničkih podataka - Transformator za kućnu potrošnju 20(10)/0.4 kV traženi su gubici praznog hoda ≤ 82 W, grupa spoja Yyn5, razina zvučne snage LWA < 40 dB(A), dok je u troškovniku, radni list „1.2. 20 kV postrojenje prim.opr“, stavka 1.2.6.1., traženo gubici praznog hoda max 85 W, grupa spoja Yzn5, razina zvučne snage LWA = 38 dB(A);

- u 7.2.3 Tablici tehničkih podataka - Sustav pomoćnog istosmjernog napona 110 V DC, dio koji se odnosi na Troškovnik 1.8. glasi: „Integrirani modularni sustav besprekidnog napajanja stabilnim naponom 220 V DC, sastavljen od tipskih samostojećih modularnih blokova s fiksno ugrađenom opremom, predviđenim za

montažu na dvostruki pod“; žalitelj navodi da se kod predmetnog sustava radi o sustavu pomoćnog istosmjernog napona (istosmjernom razvodu) 110 V DC što je vidljivo uvidom u troškovnik, radni list „1.8. Istosmjerno napajanje“, gdje naziv stavke 1.8 glasi 1.8 Istosmjerni razvod 110 V DC.

Žalitelj za prethodno navedeno ističe da jasno proizlazi da je naručitelj postavio međusobno kontradiktorne zahtjeve.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome ističe da navedene okolnosti ne predstavljaju pravno relevantne nejasnoće koje bi onemogućile izradu usporedive ponude, da se dokumentacija o nabavi (tehnička specifikacija i troškovnik) tumači kao jedinstvena cjelina te da u praksi i prema pravilima struke, kada jedan dio dokumentacije navodi opći/minimalni zahtjev, a drugi dio precizniji ili stroži zahtjev, mjerodavan je stroži zahtjev jer njegovim ispunjenjem ponuditelj automatski ispunjava i blaži. U pogledu žalbenog navoda koji se odnosi na 7.2.3 Tablicu tehničkih podataka naručitelj navodi da isto predstavlja očitu redakcijsku pogrešku u izoliranom retku tablice (lapsus calami) koja je razumnom i pažljivom ponuditelju prepoznatljiva iz konteksta dokumentacije kao cjeline odnosno jasno je da je mjerodavan napon sustava 110 V DC.

Uvidom u sporne odredbe tehničke specifikacije i troškovnika ovo tijelo je utvrdilo da žalitelj pravilno iznosi činjenično stanje pa je u pravu kada tvrdi da postoje različiti odnosno kontradiktorni tehnički zahtjevi jer je u konačnici nejasno koju je zaista tehničku karakteristiku naručitelj tražio. Pritom je u konkretnom slučaju, s obzirom na prirodu nedostataka, irelevantna argumentacija naručitelja kojom banalizira takve nepravilnosti pogrešno navodeći da jedan dio dokumentacije predstavlja opći/minimalni zahtjev, a drugi dio precizniji/stroži zahtjev (pa je mjerodavan stroži zahtjev) te pozivajući se na praksu i pravila struke jer se pravila u postupcima javne nabave utvrđuju odredbama ZJN 2016, a sukladno odredbi članka 200. stavka 1. ZJN 2016, dokumentacija o nabavi mora biti jasna, precizna, razumljiva i nedvojbeno te izrađena na način da omogući podnošenje usporedivih ponuda što ista u konkretnom slučaju nije.

S obzirom na navedeno, predmetni žalbeni navodi ocijenjeni su osnovanima.

Žalitelj zaključno navodi da je naručitelj kod opisa određenih stavki troškovnika uputio na točno određeni tip proizvoda i naziv proizvođača unatoč činjenici da se radi o proizvodima koje je bilo moguće precizno i razumljivo opisati bez upućivanja na tip proizvoda i naziv proizvođača. Za sporne stavke u dokumentaciji o nabavi nisu navedeni nikakvi kriteriji mjerodavni za ocjenu jednakovrijednosti niti je obrazloženo zašto se ove stavke ne bi mogle razumljivo i precizno opisati bez pozivanja na konkretne proizvode. Ovdje je naručitelj, navodi žalitelj, postupio prema članku 210. stavak 2. ZJN 2016 i upućivanje na točno određenu marku popratio riječima „ili jednakovrijedno“, međutim, naručitelj je pri tome propustio ispoštovati i idući stavak tog članka te navesti kriterije mjerodavne za ocjenu jednakovrijednosti, a bez kojih je nama kao ponuditelju nemoguće usporediti i ponuditi alternativne proizvode.

Odgovarajući na žalbeni navod naručitelj u bitnome navodi da je u svim spornim stavkama korišten izraz „ili jednakovrijedno“ pa je tako omogućeno nuđenje opreme drugih proizvođača, sukladno članku 210. ZJN 2016. Ujedno su u tehničkim specifikacijama detaljno propisane tražene tehničke i funkcionalne karakteristike (nazivni napon, klasa izolacije, podnosive struje, stupanj zaštite, funkcionalne blokade, ispitivanja, sukladnost s relevantnim normama i dr.), što ujedno čini i kriterije jednakovrijednosti: oprema je jednakovrijedna ako udovoljava svim traženim parametrima i funkcionalnostima. Nadalje, u dokumentaciji o nabavi općenito je propisan način na koji ponuditelj dokazuje jednakovrijednost, čime je ponuditeljima osigurana jasna uputa za postupanje. Obveza je gospodarskog subjekta da, koristeći svoje stručno znanje, ponudi proizvod koji po svojim tehničkim značajkama odgovara opisanom

standardu. Naručitelj nije dužan za svaku pojedinu stavku troškovnika ponavljati ili dodatno obrazlagati kriterije ako su oni sadržani u tehničkom opisu predmeta nabave. Žalitelj, fokusiranjem na pojedine nazive/tipove, zanemaruje da predmet nabave nije nabava „brenda“, već nabava opreme i radova koji moraju ostvariti tražena tehnička svojstva i pouzdanost pogona.

Žalitelju su ovdje sporne sljedeće stavke troškovnika:

a) radni list „1.1. 35 kV postrojenje prim“:

- 1.1.1.1., 1.1.1.2., 1.1.2.1., 1.1.2.2., 1.1.3.1. i 1.1.4.1.,

b) radni list „1.2. 20 kV postrojenje prim.opr“:

- 1.2.1.1., 1.2.1.2., 1.2.2.1., 1.2.2.2., 1.2.2.7., 1.2.3.1., 1.2.3.2., 1.2.4.1., 1.2.4.2., 1.2.5.1. i 1.2.6.1.,

c) radni list „1.3. 35 kV postrojenje sek“:

- 1.3.1.1., 1.3.1.2., 1.3.2.1., 1.3.2.2., 1.3.3.1. i 1.3.3.2.

d) radni list „1.4. 20 kV postrojenje sek.opr“:

- 1.4.1.1., 1.4.1.4., 1.4.2.1., 1.4.2.4., 1.4.3.1., 1.4.3.3., 1.4.4.1., 1.4.4.4., 1.4.5.1. i 1.4.5.3.,

e) radni list „1.7. Uzemljenje“:

- 1.7.2.1., 1.7.2.2. i 1.7.2.3.,

f) radni list „Istosmjerno napajanje“:

- 1.8.1.12., 1.8.1.13., 1.8.5.5. i 1.8.6.2.

g) radni list „1.9. Izmjenično napajanje“:

- 1.9.1.1., 1.9.1.4., 1.9.1.5., 1.9.1.11. i 1.9.1.12.,

h) radni list „1.14. Oprema ZNR“:

- 1.14.8.

U navedenim stavkama naručitelj, uz upućivanje na marku/proizvođača, navodi i izraz „ili jednakovrijedno“ ("KONČAR" ili jednakovrijedno, "Končar DCST" ili jednakovrijedno, "Končar INEM" ili jednakovrijedno, "Končar - Aparati i postrojenja" ili jednakovrijedno, "ABB" ili jednakovrijedno, "Powerside" ili jednakovrijedno, "Metal-Product" ili jednakovrijedno, tip Powersafe 2V200, "Enersys" ili jednakovrijedno, tip ZMD405CT44.2409 S4 Landy C Gyr ili jednakovrijedno, "Schneider Electric" ili odgovarajući, MTK ili jednakovrijedno, Lovato ili jednakovrijedno, KP Test Dual, ovisno o pojedinoj stavci), međutim, uz to, naručitelj i opisuje tražene tehničke karakteristike pa tako primjerice, navodi:

a) radni list „1.1. 35 kV postrojenje prim“:

- 1.1.1.1. Modulni metalom oklopljeni sklopni blok, izvlačive izvedbe, za unutarnju montažu, s jednim sustavom izoliranih sabirnica, bakrenim vodičima za formiranje strujnog puta, kompletno tvornički dogotovljen i ispitan. Blok je izveden s odvojenim aparatnim, sabirničkim, priključnim i niskonaponskim odjeljkom. Tehničke karakteristike sklopnog bloka su:

-Nazivni napon: ≥ 35 kV

-Najviši pogonski napon: ≥ 38 kV

-Materijal kućišta dekapirani lim

-Nazivni podnosivi napon 50Hz, 1 min:

-faza prema zemlji ≥ 80 kV

-između faza ≥ 80 kV

-Nazivni podnosivi udarni napon 1,2/50 μ s

-faza prema zemlji ≥ 170 kV

-između faza ≥ 170 kV

-Nazivna frekvencija 50 Hz

-Nazivna trajna struja kod 40°C okoline:

-izolirane sabirnice ≥ 1250 A

-odvoda ≥ 630 A

-Nazivna kratkotrajna podnosiva struja $1s \geq 16 \text{ kA}$

-Nazivna podnosiva udarna struja $KS \geq 40 \text{ kA}$

Dimenzije sklopnog bloka:

-max. širina 1400 mm

-max. dubina 2600 mm

-max. visina 2500 mm

-Nadmorska visina $< 1000 \text{ m}$

Primijenjena norma HRN EN 62271-1, HRN EN IEC 62271-200 ili jednakovrijedno

Stupanj zaštite: IP 4X, Tip BVK38 "KONČAR" ili jednakovrijedno;

c) radni list „1.3. 35 kV postrojenje sek“:

- 1.3.1.2. ispitna utičnica za numerički terminal polja, 24 polna s kućištem za ugradnju na vrata poslužnog ormarića polja. Tip: - RTXP 24 "ABB" ili jednakovrijedni;

d) radni list „1.4. 20 kV postrojenje sek.opr“:

- 1.4.3.3. Mjerilo kakvoće el. energije

- 4 strujna ulaza (5 A)

- 3 naponska ulaza (100 V)

- napajanje 110 VDC

- komunikacija putem RJ45 sučelja

- stupanj mehaničke zaštite: IP20

- radni uvjeti: radna temperatura: min. -10 do $+60^{\circ}\text{C}$, vlaga 10 do 95%

- ugradnja na C šinu

- zadovoljava normu IEC 61000-4-30-Ed2

- mjeri veličine definirane normom EN 50160

- klasa A

PQube3 "Powerside" ili jednakovrijedno, itd.

Ocjenjujući žalbeni navod utvrđeno je da je naručitelj u Dijelu I Opći podaci o postupku nabave, u točki 3.1.2. Tehničke specifikacije, propisao: „Detaljne tehničke specifikacije se nalaze u zasebnom prilogu. Kriteriji za ocjenu jednakovrijednosti predmeta nabave: Za stavke troškovnika gdje se navodi određeni naziv i/ili model (tip) proizvoda i/ili proizvođač, upisana je oznaka „ili jednakovrijedan“. Jednakovrijedna roba nudi se na način da se u stupac „tip ili proizvođač“ u troškovniku upiše naziv jednakovrijednog proizvoda. Naručitelj neće odbiti ponudu ponuditelja koji u svojoj ponudi na zadovoljavajući način, bilo kojim prikladnim sredstvom dokaže da rješenja koja predlaže na jednakovrijedan način zadovoljavaju zahtjeve određene Tehničkom specifikacijom odnosno troškovnikom. Prikladnim sredstvom može se smatrati tehnička dokumentacija proizvođača ili ispitni izvještaj priznatog tijela. Priznata tijela su ispitni i umjerni laboratoriji te potvrđena i inspekcijska tijela koja zadovoljavaju primjenjive europske norme. Ukoliko ponuditelj dokumentima u ovoj točki ne dokaže da ponuđena roba zadovoljava zahtjeve u pogledu opisa predmeta nabave i Tehničkom specifikacijom postavljene uvjete, Naručitelj će takvu ponudu odbiti. Naručitelj će pored normi navedenih u tehničkoj specifikaciji/troškovniku prihvatiti i jednakovrijedne norme. Izrada po drugim normama odnosno po drugim odredbama iz tehničke regulative koja osigurava iste ili bolje karakteristike i/ili kvalitetu također će biti prihvaćena. U slučajevima kada javni naručitelj koristi mogućnost upućivanja na specifikacije iz članka 209. točke 1. ZJN 2016 u obliku izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva, neće odbiti ponudu za radove, robu ili usluge koji odgovaraju nacionalnoj normi kojom se prihvaća europska norma, europskom tehničkom odobrenju, zajedničkoj tehničkoj specifikaciji, međunarodnoj normi ili tehničkom referentnom sustavu koji je utvrdilo europsko normizacijsko tijelo, ako se te specifikacije odnose na izvedbene ili funkcionalne zahtjeve koje je javni naručitelj propisao. Kada javni naručitelj koristi mogućnost upućivanja na specifikacije iz članka 209. točke 2. ZJN 2016, neće odbiti ponudu zbog toga što ponuđeni radovi, roba ili usluge

nisu u skladu s tehničkim specifikacijama na koje je uputio, ako ponuditelj u ponudi na zadovoljavajući način javnom naručitelju dokaže, bilo kojim prikladnim sredstvom što uključuje i sredstva dokazivanja iz članka 213. ZJN 2016, da rješenja koja predlaže na jednakovrijedan način zadovoljavaju zahtjeve definirane Tehničkom specifikacijom i Troškovnikom. U slučaju iz članka 211. stavka 1. ZJN 2016 ponuditelj mora na zadovoljavajući način javnom naručitelju, bilo kojim prikladnim sredstvom što uključuje i sredstva dokazivanja iz članka 213. ZJN 2016, dokazati da radovi, roba ili usluge koji odgovaraju normi udovoljavaju izvedbenim ili funkcionalnim zahtjevima javnog naručitelja. Ukoliko Ponuditelj koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu nudi izradu po jednakovrijednim normama jednakovrijednost će na kraju postupka ukoliko Naručitelj zatraži dokazivati dostavom ažurnih popratnih dokumenata, odnosno potvrdama i drugom dokumentacijom kojom dokazuje da je ispunio propisane uvjete iz Tehničke specifikacije. Napomena: U tehničkoj specifikaciji, odnosno kod stavki troškovnika u kojima se upućuje na određeni tip i/ili proizvođača opreme odnosno na određene norme podrazumijeva se da je navedeno upućivanje popraćeno izrazom „ili jednakovrijedno“ sukladno čl. 209. i čl. 210. ZJN 2016 ukoliko izraz „ili jednakovrijedno“ i nije naveden.“

S obzirom na utvrđeno činjenično stanje potrebno je primijeniti materijalno pravo sadržano u odredbama članaka 209., 210., 211. i 403. ZJN 2016.

U konkretnom slučaju naručitelj je u spornim stavkama troškovnika opisao predmet nabave na način da je uputio na tehničke specifikacije, odnosno propisao minimalne tehničke karakteristike kojima svaki proizvod treba udovoljiti, međutim, pored toga, ujedno je uputio i na točno određenu marku određenih proizvođača (Končar, ABB itd.). Dakle, za sve sporne stavke naručitelj je kod formuliranja tehničke specifikacije primijenio kako mogućnost propisanu člankom 209. ZJN 2016 tako i onu iz članka 210. stavak 1. i stavak 2. ZJN 2016. Međutim, iz odredaba ZJN 2016 proizlazi da je upućivanje na određenu marku ili tip proizvoda za naručitelja podredna opcija u propisivanju tehničke specifikacije, tek ako nije moguće predmete opisati na način propisan odredbom članka 209. ZJN 2016 ili je isto opravdano predmetom nabave. Za navedene sporne stavke troškovnika naručitelj je primijenio mogućnost propisanu člankom 210. stavak 2. ZJN 2016 koju je zakonodavac rezervirao samo za iznimnu namjenu, ako se predmet nabave ne može dovoljno precizno i razumljivo opisati, odnosno dozvoljeno je ako je to opravdano predmetom nabave. Navedenu iznimku treba tumačiti usko jer formuliranje tehničkih specifikacija na način propisan u članku 210. ZJN 2016 ima ograničavajući učinak na sudjelovanje gospodarskih subjekata u postupcima javne nabave. Dakle, iz odredaba ZJN 2016 proizlazi da tehničke specifikacije smiju upućivati na marku, izvor, patent i sl., samo iznimno ako je opravdano predmetom nabave, odnosno samo ako se predmet nabave ne može dovoljno precizno i razumljivo opisati, međutim, u potonjem slučaju uz korištenje izraza „ili jednakovrijedan“. Naručitelj je upravo načinom kako je formulirao predmetni troškovnik potvrdio da se sporni proizvodi koje nabavlja mogu dovoljno precizno i razumljivo opisati sukladno članku 209. ZJN 2016 pa u konkretnom slučaju nije bilo mjesta pored toga upućivati i na marku konkretnog proizvođača, odnosno, naručitelj u konkretnom slučaju nije dokazao opravdanost primjene članka 210. stavka 2. ZJN 2016, kao ni potrebu upućivanja na određenu marku, proizvod ili proizvođača, niti da bi se radilo o tehničkim karakteristikama koje se ne mogu dovoljno precizno i razumljivo opisati te je prema ocjeni ovog tijela navod žalitelja ocijenjen osnovanim.

Uzevši u obzir prethodnu ocjenu, ovo tijelo žalbene navode vezane za nedostatak propisivanja kriterija za ocjenu jednakovrijednosti nije ocjenjivalo, s obzirom na zaključak da u spornim stavkama troškovnika upućivanje na određenu marku proizvoda nije niti bilo dopušteno.

Postupajući po službenoj dužnosti temeljem članka 404. ZJN 2016, a u odnosu na osobito bitne povrede postupka javne nabave iz članka 404. stavka 2. toga Zakona, ovo tijelo nije utvrdilo postojanje osobito bitnih povreda.

Slijedom svega naprijed navedenog, temeljem odredbe članka 425. stavka 1. točke 4. ZJN 2016, odlučeno je kao u točki 1. izreke ovog rješenja. Naručitelj će u nastavku postupka postupiti sukladno odredbama članka 419. ZJN 2016.

Žalitelj je postavio zahtjev za naknadom troškova žalbenog postupka u iznosu od 12.910,50 eura, na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka.

Članak 431. stavak 2. ZJN 2016. propisuje da Državna komisija odlučuje o troškovima žalbenog postupka, određuje tko snosi troškove žalbenog postupka i njihov iznos te kome se i u kojem roku moraju platiti. Stavak 3. tog članka propisuje da je stranka, na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su joj nastali sudjelovanjem u žalbenom postupku.

S obzirom na to da je žalba osnovana, osnovan je i žaliteljev zahtjev za naknadom troškova žalbenog postupka u traženom iznosu od 12.910,50 eura, na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka, sukladno članku 430. a stavku 1. točki 2. ZJN 2016.

S obzirom na navedeno, a na temelju ovlaštenja iz članka 425. stavka 1. točke 6. ZJN 2016, odlučeno je kao pod točkom 2. izreke ovog rješenja.

Naručitelj je sukladno odredbi članka 425. stavka 6. ZJN 2016 obavezan postupiti sukladno izreci odluke Državne komisije, najkasnije u roku od 30 dana od dostave izvršne odluke, pri čemu je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama Državne komisije.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave. Tužba se predaje neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

ZAMJENIK PREDsjednice

Zvonimir Jukić

